

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

w sprawie z wniosku obrońcy W. J. z dnia 26 października 2022 r. o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego Marię Szczepaniec wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie I NSNk 2/22 (obecnie II NSNk 4/23) na podstawie art. 29 § 10 w zw. z § 9 w zw. z § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1259).

odrzuć wniosek.

UZASADNIENIE

W dniu 24 lutego 2022 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła skarga nadzwyczajna, wywiedziona przez Prokuratora Generalnego, od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2021 r., sygn. akt IV Ka 1093/21, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 28 czerwca 2021 r., sygn. akt III K 222/21.

Na mocy zarządzenia Przewodniczącego Wydziału I Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, sprawa ta została zarejestrowana pod sygnaturą I NSNk 2/22.

W dniu 30 marca 2022 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo adwokata M. B. informujące, że zgłasza się jako obrońca W. J. w sprawie „prowadzonej obecnie przed Sądem Najwyższym za sygn. akt I NSNk 2/22”. Do pisma dołączono upoważnienie do obrony. W dniu 14 kwietnia 2022 r. adwokat P. W., legitymujący

się pełnomocnictwem substytucyjnym udzielonym mu przez adwokata M. B., zapoznawał się z aktami sprawy I NSNk 2/22 i wykonał ich fotokopie.

Zarządzeniem Prezesa Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych z dnia 20 kwietnia 2022 r. sprawa o sygn. akt I NSNk 2/22 została przydzielona SSN Marii Szczepaniec jako sędziemu sprawozdawcy. W dnia 26 kwietnia 2022 r. Prezes Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych wydał zarządzenie, na mocy którego wyznaczył skład orzekający w sprawie I NSNk 2/22 wskazując, że będą go tworzyć sędziowie SSN Maria Szczepaniec, SSN Krzysztof Wiak oraz ławnik Sądu Najwyższego („do późniejszego wyznaczenia”). Sędzia Sądu Najwyższego Maria Szczepaniec została również wskazana jako przewodniczącą ww. składu orzekającego. Zgodnie z zarządzeniem z dnia 3 sierpnia 2022 r. termin rozprawy w sprawie I NSNk 2/22 został wyznaczony na 16.11.2022 r., godz. 13.30. Zarządzeniem z dnia 8 sierpnia 2022 r. do rozpoznania ww. sprawy wyznaczono ławnika A. S.

W dniu 26 października 2022 r. obrońca W. J. złożył odpowiedź na skargę nadzwyczajną, w której m.in. zawarł wniosek o stwierdzenie, że w niniejszej sprawie, w odniesieniu do SSN Marii Szczepaniec i SSN Krzysztofa Wiaka (do rozpoznania sprawy zainicjowanej wnioskiem dotyczącym SSN Krzysztofa Wiaka został wyznaczony inny skład orzekający – uwaga SN) zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, „tj. że z uwagi na okoliczności związane z obsadzeniem przez ww. osoby stanowisk sędziowskich w SN, rozpoznanie niniejszej sprawy przez wyznaczony skład sądzący naruszy wymogi niezawisłości i bezstronności, w tym z uwagi na okoliczności dotyczące W. J. oraz charakteru sprawy”.

W związku z treścią wniosków zawartych w ww. odpowiedzi na skargę nadzwyczajną, termin rozprawy wyznaczonej w sprawie I NSNk 2/22 został zniesiony, a w dniu 30 listopada 2022 r. odbyło się losowanie składu orzekającego do rozpoznania wniosku o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności przez sędziego Sądu Najwyższego Marię Szczepaniec.

Zarządzeniem z dnia 3 stycznia 2023 r., na podstawie § 1 ust. 2 zarządzenia nr 181/2022 Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2022 r. w sprawie podziału Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych na wydziały, nakazano zakreślenie sprawy I NSNk 2/22 w dotychczas prowadzonym repertorium i rejestrację jej w repertorium II NSNk. W wyniku dokonania tych czynności sprawa toczy się pod sygnaturą II NSNk 4/23. Sędziowie wyznaczeni do jej rozpoznania nie zmienili się.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek podlegał odrzuceniu.

Zgodnie z art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1904 ze zm. – dalej powoływana jako ustawa o SN) *dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.* Przepis art. 29 § 9 ustawy o SN nakazuje, by wniosek o zbadanie ww. okoliczności czynił zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierał *1) żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w § 5; 2) przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie.*

Ponadto konieczne jest, by wniosek został złożony w przewidzianym przez ustawodawcę terminie. W realiach przedmiotowej sprawy, za przepis określający termin złożenia wniosku należało uznać art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw /Dz. U. z 2022 r., poz. 1259/ - dalej powoływana jako nowela. Zgodnie z tą regulacją *w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem*

wejścia w życie niniejszej ustawy, w których został wyznaczony skład sądu, do wniosku i jego rozpoznania stosuje się odpowiednio przepisy art. 29 ustawy zmienianej w art. 1, art. 23a ustawy zmienianej w art. 2, art. 42a ustawy zmienianej w art. 4 oraz art. 5a ustawy zmienianej w art. 5, z tym, że wniosek może być złożony w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Rozwijając ten wątek zaakcentować wypada, że z przywołanych wyżej okoliczności jednoznacznie wynika, że sprawa I NSNk 2/22 (obecnie II NSNk 4/23) została wszczęta przed wejściem w życie noweli, tj. przed dniem 15 lipca 2022 r. Przed tą datą (tj. w dniu 26 kwietnia 2022 r.) został wyznaczony również skład sądu. Należy przy tym podkreślić, że okoliczność, iż w ww. zarządzeniu nie wskazano imiennie ławnika zasiadającego w ww. składzie, nie podważa trafności tego stwierdzenia, a w konsekwencji i tezy, że w przedmiotowej sprawie wniosek, o którym mowa w art. 29 ustawy o SN należało złożyć w terminie wskazanym w art. 7 ust. 2 noweli. W związku bowiem z tym, że ww. wniosek dotyczy jedynie sędziów, a nie ławników, tylko decyzja wyznaczająca sędziów jako członków konkretnego składu orzekającego może mieć znaczenie z perspektywy terminu do złożenia wniosku, o którym mowa w art. 29 ustawy o SN.

Zwrócenie uwagi na powyższe kwestie było konieczne, albowiem zgodnie z treścią art. 29 § 10 ustawy o SN *wniosek niespełniający wymagań, o których mowa w § 9, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny.* Z przywołanych na wstępie okoliczności wynika zaś, że w przedmiotowej sprawie zaktualizowały się dwie przesłanki odrzucenia wniosku.

Po pierwsze, analizowany wniosek został złożony po upływie 14 - dniowego terminu do jego złożenia wyznaczonego treścią art. 7 ust. 2 noweli, który - co wymaga szczególnego podkreślenia - rozpoczynał bieg od dnia wejścia w życie ustawy, a nie od dnia zawiadomienia uprawnionego do złożenia wniosku o składzie rozpoznającym sprawę. Ustawodawca nie nałożył bowiem obowiązku zawiadamiania uprawnionych o składach orzekających wyznaczonych przed dniem wejścia w życie noweli. W tej sytuacji jedynie uzupełniając, odnosząc się do argumentów przywołanych w „odpowiedzi na skargę” należy zauważyć,

że obrońca oskarżonego, który już w marcu 2022 r. zgłosił się do udziału w sprawie I NSNk 2/22 mógł bez trudu, po wejściu w życie noweli, pozyskać informację na temat składu sądu wyznaczonego do rozpoznania przedmiotowej sprawy i w konsekwencji dochować terminu wskazanego w art. 7 ust. 2 noweli.

Po drugie, przedmiotowy wniosek nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 29 § 9 ustawy o SN. Odwołuje się bowiem wyłącznie do okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego Sądu Najwyższego Marii Szczepaniec, pomijając okoliczności związane z postępowaniem sędziego po powołaniu. Brak ten ma przy tym, zgodnie z treścią art. 29 § 10 ustawy o SN, charakter nieusuwalny.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej postanowienia.